

مقدمه: در هر جامعه ای برای پاسخگویی به نیاز های مردم و حل یا کاهش مشکلات آنها تمهیداتی اتخاذ و برنامه های تدوین و اجرا می شود. کشور ما نیز از این قاعده مستثنی نیست. گرچه این برنامه ها می تواند حسب شرایط مختلف موجود در کشورها متفاوت باشد اما آنچه که مهم می باشد این است که مسائل و راهکارهای مناسب، شناخته و اجرا شوند. یکی از این برنامه ها در جمهوری اسلامی ایران برنامه اورژانس اجتماعی می باشد که حاصل فعالیت و تجارب چند ساله کارشناسان سازمان بهزیستی کشور است. تلفیقی از مداخله در بحران فردی، خانوادگی و اجتماعی (مرکز اورژانس اجتماعی)، خط این برنامه تلفن اورژانس اجتماعی (۱۲۳)، تیم سیار اورژانس اجتماعی (خدمات اجتماعی سیار) و پایگاه اورژانس اجتماعی (پایگاه خدمات اجتماعی) است که در مرحله اول با هدف توانمند سازی اجتماع محور در سکونت گاههای غیررسمی تدوین شده بود، که هر کدام دستورالعمل مستقل دارند. در این برنامه ویژگی مهم ارائه خدمات اجتماعی یعنی: تخصصی بودن، به موقع بودن و در دسترس بودن مدنظر قرار گرفته است تا از این طریق ارائه خدمات اجتماعی به مردم در سازمان بهزیستی کشور محدود به زمان و مکان نگردد. این برنامه استفاده بهینه از منابع مادی و معنوی (نیروی انسانی)، کاهش دیوان سالاری اداری، جمعیت خدمات، هماهنگی بین واحدها، جامعیت، فراگیری و ... را در پی دارد. این برنامه قصد دارد تا مداخلات روانی-اجتماعی را قبل از مداخلات قضایی و انتظامی و حتی در کنار این نوع

مداخلات جایگزین کند که این مسئله در پیشگیری از وقوع جرم و قضا دایمی نیز نقش مهمی ایفا میکند. شناسایی آسیب های اجتماعی شایع و در حال شیوع بصورت کشوری و منطقه ای و محلی نیز از طریق این برنامه صورت خواهد پذیرفت.

اهداف:

- کنترل و کاهش بحران های فردی، خانوادگی و اجتماعی
 - در دسترس قرار دادن خدمات تخصصی و اورژانسی سازمان بهزیستی به آحاد جامعه
 - ارتقا توانمندی های افراد در معرض آسیب و آسیب دیده اجتماعی جهت مقابله با مسائل اجتماعی در شرایط بحرانی از طریق ارائه خدمات تخصصی و به موقع
 - ایجاد زمینه مشارکت مردم و سازمان های غیردولتی
 - جایگزینی مداخلات روانی اجتماعی قبل از مداخلات قضائی انتظامی
 - قضا دائی و پیشگیری از جرم
 - گسترش روحیه خودباوری و خوداتکایی
- گروه های هدف:

- افراد مشمول دریافت خدمات عبارتند از:
- زوجین متقاضی طلاق و افراد دارای اختلاف خانوادگی حاد
 - زنان و دختران در معرض آسیب یا آسیب دیده اجتماعی
 - افرادی که قصد خودکشی دارند یا اقدام به خودکشی کرده اند

- کودکان خیابانی و کار
- همسران آزار دیده
- کودکان آزار دیده
- مبتلایان به اختلال هویت جنسی
- دختران و پسران فراری از منزل
- سالمندان آزار دیده
- سایر افراد در کلیه سنین که در شرایط بحرانی ویژه قرار دارند.

نحوه پذیرش:

- خود معرف
 - شناسایی و جذب افراد توسط تیم تخصصی
 - ارجاعی از تلفن اورژانس ۱۲۳
 - ارجاعی از سایر مراکز سازمان بهزیستی
 - ارجاعی از سایر سازمان ها اعم از دولتی و غیردولتی
 - معرفی و با ارجاع از طریق مراجع قضایی-انتظامی
- آنچه باید درباره فردی که نگرانش هستید، بدانید:

- خودکشی قابل پیشگیری است.
- حرف زدن درباره خودکشی باعث افزایش احتمال وقوع آن نمی شود.
- پرسیدن از افکار خودکشی در بیمار افسرده معمولاً نگرانی و اضطراب فرد را کم می کند و همدمی و تلاش برای درک

کد مستند:
GCC-PA-144-05

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شیراز

«بیمارستان امام خمینی (ره) استهبان»

پایگاه خدمات اورژانس اجتماعی

آدرس: استهبان، بلوار قائم، خیابان شهدای دانش آموز / اداره
بهبیستی شهرستان استهبان

پایگاه خدمات اورژانس اجتماعی با همکاری شهرداری
وشورای اسلامی شهر استهبان

تهیه کننده: مهناز ابراهیمی / کارشناس پرستاری

تاریخ تدوین: بهار ۹۸ تاریخ بازنگری: بهار ۱۴۰۲

یا خودتان او را نزد پزشک ببرید و به اعضای خانواده اش اطلاع دهید. اگر فردی که نگرانش هستید، با شما زندگی می کند، تا زمانی که خطر رفع نشده است، ابزارهای خودکشی مانند داروها، سموم و اشیای برنده را از دسترس او خارج کنید، کامل مراقب او باشید و رفتارهای او را زیر نظر داشته باشید.

علایم هشداردهنده در خصوص افکار خودکشی در بیمار

- تهدید به کشتن دیگران
- گفتن جمله هایی مانند اینکه هیچ کس از مرگ من ناراحت نمی شود.
- جستجو درباره انواع روش های خودکشی مانند داروها، سموم آفت کش ها و... این جستجو ممکن است از طریق موتورهای جستجوگر اینترنتی صورت پذیرد.
- خداحافظی با دوستان نزدیک و اعضا خانواده
- بخشیدن دارایی هایی ارزشمند
- تنظیم وصیت نامه

یادتان باشد

اگر فردی را می شناسید که افکار خودکشی دارد با او صحبت کنید حرفش را بدون قضاوت بشنوید از او حمایت کنید و سعی کنید او را قانع کنید که به روانپزشک مراجعه نماید و حتما با خط ۱۲۳ تماس بگیرید.

• احساسی فرد دارد نیز می تواند تا حدی به او احساس آرامش بدهد.

چه کسانی در معرض خطر اقدام به خودکشی هستند؟

- افرادی که سابقه اقدام به خودکشی داشته اند.
- مبتلایان به افسردگی و مبتلایان به سوء مصرف مواد مخدر و الکل.
- افرادی که دچار بحران عاطفی شده اند. مثلا متعاقب شکست عاطفی، مرگ همسر، طلاق یا ورشکستگی.
- افرادی که از درد یا بیماری مزمن رنج میبرند.
- افرادی که در معرض جنگ، خشونت، تصادفات رانندگی، سوء استفاده جنسی و تبعیض اجتماعی قرار داشته اند.
- افراد منزوی که معمولا از حضور در اجتماع پرهیز می کنند.

آنچه شما باید برای کسی که نگرانش هستید، انجام بدهید:

زمان و مکان مناسبی برای گفت و گو با فردی که نگرانش هستید در نظر بگیرید. به او بگویید در این زمان و مکان قصدتان فقط شنیدن حرف ها و احساسات اوست. او را تشویق کنید به پزشک مراجعه کند. به او پیشنهاد بدهید که در صورتی که او بخواهد، شما نیز در مراجعه به پزشک او را همراهی خواهید کرد. اگر فکر می کنید که او در معرض خطر فوری یا شدید اقدام به خودکشی است، به هیچ وجه تنهایش نگذارید. با اورژانس تماس بگیرید و